

Forbedret mulighed for afløsning i hjemmet – Servicelovens § 84

Problemstilling

For en del pårørende er aflastningsophold uden for hjemmet problematisk. Det kan fx skyldes utryghed i forhold til et ukendt personale, der ikke altid har de nødvendige kompetencer til at håndtere mennesker med komplekse behov for hjælp. Det kan også skyldes dårlige erfaringer med et konkret aflastningssted eller at den syge ikke ønsker at forlade hjemmet. For disse pårørende vil afløsning i hjemmet være et godt alternativ og supplement til et aflastningsophold. Altså, at der kommer en person i hjemmet og er hos den plejkrævende, mens den pårørende kan foretage sig andre ting eller være hjemmefra, hvilket beskrives i Servicelovens § 84.

Baggrund

En ny undersøgelse blandt erhvervsaktive pårørende viser, at kun 28 % af de adspurgte kender til muligheden for aflastning og afløsning efter servicelovens § 84. Mange pårørende er heller ikke klar over, at der ved visitationen til afløsning også skal tages udgangspunkt i pårørendes og den samlede families situation og behov. Det er endvidere problematisk, at nogle kommuner har et snævert loft på fx 4 timers aflastning om ugen, og aflastningen alene ydes i dagtimerne. Andre kommuner lancerer afløsning som helt nyt tilbud til særlige målgrupper, fx pårørende til demensramte, på trods af at det er en lovfæstet rettighed. Dermed tilsidesætter kommunerne betingelsen i loven om, at der skal foretages en konkret og individuel vurdering af behovet.

Løsning

Der er behov for, at vejledningen til serviceloven vedr. § 84 revideres, så det tydeligt fremgår at:

- Formålet med afløsningen er, at pårørende kan forblive raske og opretholde almindelige sociale og arbejdsmæssige relationer samtidig med, at de løfter store omsorgsopgaver. Derved kan pårørende fastholdes på arbejdsmarkedet og social isolation, ensomhed og nedslidning blandt pårørende kan forebygges
- Visitation til afløsning også skal tage udgangspunkt i fx samlever/ægtefælles, voksne børns og mindreårige børns situation, behov og muligheder
- Kommunerne har pligt til at oplyse pårørende om muligheden for at få afløsning i hjemmet.
- Afløsningen er fleksibel og kan finde sted aften og weekend
- Der er mulighed for at spare de visiterede timer sammen, så det er muligt at forlade hjemmet i et længere tidsrum (fx i lighed med reglerne for opsparing af ledsagertimer)
- Denne form for hjælp kan være en forudsætning for, at den plejkrævende person kan blive i hjemmet

Eksempel

En ægtefælle til en yngre kvinde med demens får bevilget afløsning 12 timer om ugen. Det betyder, at ægtefællen kan møde fysisk op på sit arbejde som bogholder i 5 timer, 2 dage om ugen og arbejde hjemmefra i den restende tid. Det giver den pårørende mulighed for at passe sit arbejde, se kollegaer og være en del af arbejdspladsen. De restende 2 timer bruges på at købe ind samt følge sønnen på 11 år til og fra fodbold.

En ægtefælle til en mand med senhjerneskade er bevilget afløsning i hjemmet 4 timer om ugen. Hun går til gymnastik hver tirsdag eftermiddag og deltager i et pårørendenetværk for ægtefæller hver anden torsdag aften. I sommerperioden, hvor begge aktiviteter holder pause, sparer hun timerne sammen, så hun kan besøge sin søn, svigerdatter og børnebørn og overnatte.

Økonomi

Bedre mulighed for at afløsning i hjemmet på forskellige tidspunkter vil give pårørende et frirum, hvor de kan pleje andre relationer, forebygge ensomhed og restituere. Derved kan tiltaget:

- Fastholde pårørende på arbejdsmarkedet
- Forebygge den forøgede risiko for fx depression, som findes blandt pårørende
- Sikre at pårørende kan varetage rollen som aktiv pårørende i længere tid
- Sikre at den syge eller svækkede kan blive boende hjemme, hvilket også er en stor økonomisk fordel for de offentlige budgetter

ARRANGØRER:

Danske
Handicaporganisationer,
Hjernesagen,
Hjerneskadeforeningen,
Kræftens Bekæmpelse,
Landsforeningen LEV, Par-
kinsonforeningen,
Scleroseforeningen,
Landsforeningen SIND,
Pårørende i Danmark,
Ulykkepatientforeningen
og Ældre Sagen

STØTTEORGANISATIONER TIL FORSLAGENE:

Landsforeningen Autisme,
Høreforeningen,
Epilepsiforeningen,
Danmarks Bløderforening,
Alzheimerforeningen,
Hjerteforeningen,
Lungeforeningen,
Psoriasisforeningen,
Epilepsiforeningen,
og Danske Patienter